

საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

*საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და
ინფრასტრუქტურის სამინისტროს*

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

*შიდასახელმწიფოებრივი გზების აქტივების მართვის პროექტი
ქუთაისი-აღჰანა-მამისონის უღელტეხილის გზის (შ16)*

სარეზილიტაციო მონაკვეთი კმ 109.5

ნაწილი I: ზოგადი ინფორმაცია პროექტისა და საპროექტო ტერიტორიის შესახებ

ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები			
ქვეყანა	საქართველო		
პროექტის დასახელება	ქუთაისი-ალპანა-მამისონის უღელტეხილის გზის (შ16) მონაკვეთის კმ 109.5 რეაბილიტაცია		
პროექტის მასშტაბი და ღონისძიებები	<p>საინჟინრო-გეოლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური კვლევისა და ქვათაცვენის მოქმედების თვისობრივი და რაოდენობრივი ანალიზის (მისი შემდგომი დინამიკის პროგნოზირება) შედეგების საფუძველზე, განისაზღვრა ქვათაცვენის საწინააღმდეგო და გზის სტაბილიზაციის შესაბამისი ღონისძიებები.</p> <p>დეტალური პროექტით გამოფიტული (ნახევრად კლდოვანი) გრუნტების შემთხვევაში, გათვალისწინებულია ფერდის ჩამოწმება მორყეული ქვებისაგან და ფერდის ძირთან ბეტონის ანაკრები ბლოკებით დამცავი დამჭერი კედლების მოწყობა. ფერდის ძირში ბეტონის ბლოკების საყრდენი კედლის და ანაკრები ბეტონის კიუვეტის მოწყობა გზის მოწყვლად მონაკვეთს წლების განმავლობაში დაიცავს ჩამონაშალი კლდოვანი გრუნტის სავალ ნაწილზე მოხვედრისაგან და უზრუნველყოფს მოძრაობის უსაფრთხოებას, რაც კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის და ზეგავლენის შერბილების ზომების შემადგენელი ნაწილია.</p> <p>პროექტით ითვალისწინებს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფერდის ძირში ბეტონის ბლოკების საყრდენი კედლების მოწყობას. ბეტონის ბლოკების კედლის სიგრძე 60მ (146+99მ), H=3.0 მ-ს. • კედლის მიმდებარედ 60 გრმ.მ ანაკრები ბეტონის კიუვეტის მოწყობა კვეთით 0.40X0.40მ. 		
ინსტიტუციონალური და ადმინისტრაციული საკითხები			
ინსტიტუციური ორგანიზება (მსოფლიო ბანკი)	პროექტის ჯგუფის ხელმძღვანელი აიმენ ოსმან ალი	უსაფრთხოების ზედამხედველობა დარეჯან კაპანაძე, გარემოს დაცვა სოფია გეორგიევა, სოციალური	
ინსტიტუციური ორგანიზება (მსესხებელი)	პროექტის მენეჯერი გიორგი წერეთელი გზების დეპარტამენტის კონსულტანტი	ზედამხედველი (განსასაზღვრია)	კონტრაქტორი (განსასაზღვრია)
ადგილმდებარეობის აღწერა			
ობიექტის სახელი	ქუთაისი-ალპანა-მამისონის (შ16) გზის მონაკვეთი კმ 106.5 – კმ 109		
ობიექტის ადგილმდებარეობის აღწერა	<p>საპროექტო გზის მონაკვეთი მდებარეობს ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზის (შ 16) კმ 109.5-ზე. აღნიშნული მონაკვეთი გადის დაუსახლებელ ტერიტორიაზე და თავისუფალია საცხოვრებელი ან/და კომერციული დანიშნულების შენობა-ნაგებობებისგან. საპროექტო უბნის უახლოესი დასახლებული სოფელი ნიგვზნარა 1.4 კილომეტრში (მანამდე), ქალაქი ონი 1.5 კილომეტრში, და სოფელი ხურუთი 250 მეტრში მისგან სამხრეთით.</p> <p>ტერასაზე, სოფელ ნიგვზნარასა და ქალაქ ონს შორის.</p> <p>ონი არის ქალაქი რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონში. ისტორიულად და ეთნოგრაფიულად, ის შედის რაჭის შემადგენლობაში, დასავლეთ საქართველოს ისტორიულ მაღალმთიან რეგიონში. ქალაქი ასევე წარმოადგენს ონის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ცენტრს. ის მდებარეობს მდინარე რიონის მარცხენა სანაპიროზე ღრმა ხეობაში, ზღვის დონიდან 830 მეტრზე და დედაქალაქიდან ჩრდილო-დასავლეთით, 210 კილომეტრში. 2014 წლის აღწერის მონაცემებით, ქალაქში ცხოვრობს 2656 (1217 კაცი და 1439 ქალი).</p> <p>ნიგვზნარა, სოფელი ონის მუნიციპალიტეტში, მდებარეობს მდ. რიონის მარჯვენა ნაპირზე, ქ. ონიდან 5 კმ მანძილზე. 2014 წლის აღწერის მონაცემებით, სოფელში 59</p>		

	<p>მოსახლეა (24 კაცი, 35 ქალი). გზის მონაკვეთი უბნის ფარგლებში, განლაგებულია მდ. რიონის ხეობის მარჯვენა ფერდობზე, მდინარის დონიდან 15-20 მ. სიმაღლეზე. გზის ვაკისი წარმოადგენს ნახევრადჭრილ-ნახევრადყრილს. ნახევრადჭრილის ხელოვნური ფერდო ციცაბოა, რომლის დახილობა სხვადასხვა ადგილას 40-დან 60 გრადუსამდე იცვლება. მას მეტი დახრილობა აქვს იქ, სადაც გზის ხელოვნური ნახევრადჭრილის შესაქმნელად კლდოვანი ქანებია ჩამოჭრილი და შედარებით ნაკლები დახრილობა აქვს იქ, სადაც ვაკისი შექმნილია კლდოვანი ქანების საფარ მეოთხეულ, არაკლდოვან გრუნტებში. ფერდოს კლდოვანი ქანებით აგებული ნაწილი მცირედაა გატყინებული, ხოლო დელუვიურ-კოლუვიური მეოთხეული გრუნტების ნაწილში ძირითადად გატყინებულია და უფრო მდგრადია. გზის ყრილისა და ნახევრადყრილის გზისქვედა ხელოვნური ფერდო, რომლის ძირითად მასას ნახევრადჭრილიდან მოჭრილი გრუნტი წარმოადგენს, ასევე ციცაბოა მასზე განვითარებულია ხშირი ტყეზუქნარი და მდგრადია.</p> <p>გეოდინამიკური პირობები და მათთან დაკავშირებული სასტაბილიზაციო ღონისძიებები: იმის გამო, რომ გზის მარცხენა ხელოვნურ ფერდოზე მასივი ნაპრალოვანი და გამოფიტული კლდოვანი ქანების (ქვიშაქვების) შრეებისა და ძლიერ ნაპრალოვანი ნახევრადკლდოვანი, ადვილადფიტვადი ქანების (თიხაფიქლების) მორიგეობას წარმოადგენს, ადგილი აქვს ხელოვნური ციცაბო ფერდოების თანდათანობით ჩამოშლას. ჩამონაშალი გრუნტი წარმოადგენს ღორღოვანი და თიხაფიქლების წვრილი ხვინჭოვანი და თიხოვანი ფრაქციების ნარევეს. ჩამოშლის პროცესი უწყვეტად გრძელდება და მსხვილი ფრაქციები ზოგან გზის სავალ ნაწილს აღწევს. ფერდობის სტაბილიზაცია შესაძლებელია მის ძირში 2 მ-მდე სიმაღლის და 60 მ-მდე სიგრძის დამცავი კედლის მშენებლობით კმ109+655-დან კმ109+715-მდე. აღნიშნული ინტერვალში არის ადრე აშენებული, ასეთივე დანიშნულების 1-1.2 მ-მდე სიმაღლისა და 20 მმდე სიგრძის კედელი, რომლის უკან სივრცე ამჟამად მთლიანად შევსებულია და ჩამონაშალი გრუნტი მასზე ზევიდან გადმოდის. ისიც უნდა ითქვას, რომ კედლის ზემოთ, ფერდობის შესაბამისი ნაწილი ნაწილობრივ სტაბილიზირებულია და მასზე ამოსულია მცენარეული საფარი, თუმცა მდგომარეობა უფრო გაუმჯობესდება არსებული კედლის ამალგებით 2 მეტრამდე. უბანზე არის 2 წყალგამტარი მილი. ქვედა მილი ნაწილობრივ შევსებულია და გასაწმენდია. ზედა წყალგამტარი მილი სუფთაა. მის ზედა სათავისთან მოწყობილია 1.2-1.5 მ-ის სიღრმის ბეტონის წყალმიმღები ჭა. ჭა ღიაა, ამდენად არსებობს მასში ადამიანის, აგრეთვე შინაური პირუტყვის ჩავარდნის საშიშროება. საჭიროა ჭის კედლებზე მოეწყოს ლითონის ბორდიურები, რათა გამოირიცხოს ასეთი შემთხვევა. ზოგადად, გზის ზოლში მოსაწყესრიგებელია წყალსარინი სისტემა.</p>
<p>ვინ არის მიწის მფლობელი?</p>	<p>არსებული სამშენებლო დერეფანი არის ონის მუნიციპალიტეტის საკუთრება.</p>
<p>ფიზიკური, ბიოლოგიური, გეოლოგიური, ჰიდროგრაფიული და სოციო-ეკონომიკური გარემოს აღწერა</p>	<p>მდებარეობა: საპროექტო გზის მონაკვეთი მდებარეობს ქუთაისი-ალპანა-მამისონის საავტომობილო გზის (შ 16) კმ 109.5-ზე და მთავრდება იმავე გზის კმ 109-ზე. საპროექტო გზის მონაკვეთი მდებარეობს მდ. რიონის მარჯვენა ნაპირზე, მდინარის ნაპირიდან 25-25 მეტრ სიმაღლეზე.</p> <p>კლიმატი: სამშენებლო-კლიმატური დარაიონების მიხედვით, სარეაბილიტაციო გზის მონაკვეთი ადგილმდებარეობა მიეკუთვნება II კლიმატური რაიონის „ბ“ ქვერაიონს, რომლის მახასიატებლებია: ჰაერის საშუალო წლიური ტემპერატურა + 5.5°C (11.2°C), ზამთარში -3.1°C (1.1°C) და ზაფხულში 15.4°C (20.6°C). აბსოლუტური მინიმუმი -27°C, ხოლო აბსოლუტური მაქსიმუმი + 38°C. ნალექების მთლიანი რაოდენობაა 1,075 მმ წელიწადში.</p> <p>ჰაერი: საგზაო მოძრაობის დაბალი ინტენსიობისა და ინდუსტრიული ობიექტების არარსებობის გამო, ჰაერის ხარისხის მახასიატებლები კარგია.</p> <p>წყალი და ნიადაგი: უბანზე ვიზუალურად გრუნტის წყლების გამოვლენის ნიშნები არსად არ შეიმჩნევა. გრუნტის წყალი არ არის გამოვლენილი აგრეთვე უბანზე გაბურღილ ჭაბურღილში, ამდენად აქ სარეაბილიტაციო ნაგებობათა მშენებლობის დროს მათი გამოვლენა არ არის სავარაუდო. ოფიციალური მონაცემები ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურების შესახებ არ არსებობს.</p>

	<p>ფლორა: საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოდგენილი მცენარეულობა ძირითადად შედგება მუხის, რცხილის, ვერხვის, ტირიფის ხეებისა და ბუჩქებისგან. მოსალოდნელია რაიმე უარყოფითი ზემოქმედება ვეგეტაციურ საფარზე. მცენარეულ საფარზე საგრძნობი უარყოფითი ზეგავლენა მოსალოდნელი არ არის.</p> <p>ფაუნა: საპროექტო გზის მონაკვეთი გადის დეგრადირებულ ტერიტორიაზე და შესაბამისად ფაუნა არ არის მდიდარი. ძირითადად ფაუნა წარმოდგენილია ისეთი სახეობებით, რომლებიც არ საჭიროებენ დაცვის სპეციალური ღონისძიებების გატარებას. მცირე საპროექტო არეალიდან გამომდინარე, პროექტით გათვალისწინებული გზის სამუშაოები ფაუნაზე მინიმალურ ზემოქმედებას მოხდენს.</p> <p>ხმაური: ინდუსტრიული ობიექტების არარსებობისა და საგზაო მოძრაობის დაბალი ინტენსიობის გამო ხმაურის დონე დაბალია. სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული ხმაურით ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის, ვინაიდან კმ 109.5 გზის მონაკვეთი მდებარეობს დაუსახლებელ ტეროტრიაზე.</p> <p>სოციალური ზემოქმედება/იძულებით განსახლება: პროექტის განხორციელება არ მოითხოვს მიწის ნაკვეთების შესყიდვას. ასევე, არ არის მოსალოდნელი ზემოქმედება კერძო საკუთრებაზე/დომენებზე და მრავალწლიან ნარგავებზე, ვინაიდან სარეაბილიტაციო სამუშაოები არ განხორციელდება კერძო საკუთრებაში არსებული მიწებისა და უძრავი ქონების უშუალო სიახლოვეში.</p>						
<p>მასალების მოპოვების ადგილმდებარეობა და მანძილი, განსაკუთრებით ინერტული მასალების, წყლის, ქვამასალის</p>	<p>ინფორმაცია პროექტის მიმდებარე ტერიტორიაზე მასალების რესურსების შესახებ:</p> <table border="1" data-bbox="486 860 1442 1055"> <tr> <td>აღწერა</td> <td>მდებარეობა</td> </tr> <tr> <td>მდინარის ინერტული მასალის (ქვიშა-ხრემის) კარიერი</td> <td>სოფ. ჭრებალო, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი</td> </tr> <tr> <td>ლოდები</td> <td>სოფ. კურსები, ტყიბულის მუნიციპალიტეტი</td> </tr> </table>	აღწერა	მდებარეობა	მდინარის ინერტული მასალის (ქვიშა-ხრემის) კარიერი	სოფ. ჭრებალო, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი	ლოდები	სოფ. კურსები, ტყიბულის მუნიციპალიტეტი
აღწერა	მდებარეობა						
მდინარის ინერტული მასალის (ქვიშა-ხრემის) კარიერი	სოფ. ჭრებალო, ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი						
ლოდები	სოფ. კურსები, ტყიბულის მუნიციპალიტეტი						
კანონმდებლობა							
<p>საპროექტო ღონისძიებებთან დაკავშირებული ნაციონალური და ადგილობრივი კანონმდებლობა და ნებართვები</p>	<p>შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზების აქტივების მართვის პროექტი (SRAMP) ხორციელდება მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკის OP/BP 4.01 – გარემოზე ზემოქმედების შეფასება დებულებების შესაბამისად. აღნიშნული პოლიტიკის პრინციპების მიხედვით, მოცემულ ქვე-პროექტს მიენიჭა გარემოსდაცვითი "ბ" კატეგორია, რომელიც საჭიროებს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის მომზადებას. ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის წინამდებარე გეგმა მომზადებულია OP/BP 4.01-ით განსაზღვრული პრინციპებისა და SRAMP-ის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის შესაბამისად.</p> <p>საქართველოს კანონმდებლობა, გზების რეაბილიტაციის პროექტისთვის არ მოითხოვს დაგეგმილი საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას, დამტკიცებას ან ნებართვის/გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემას.</p> <p>თუმცა, ეროვნული რეგულირების სისტემით:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. კონტრაქტორი კომპანია უნდა იყოს ლიცენზირებული; ii. სამშენებლო მასალების შექმნა უნდა მოხდეს ლიცენზირებული მომწოდებლისგან; iii. თუ კონტრაქტორი საკუთარი კარიერის გახსნას მოინდომებს, უნდა აიღოს შესაბამისი ლიცენზია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოდან; iv. თუ კონტრაქტორს სურს გახსნას ალსფალტის ან ცემენტის საკუთარი ქარხანა, მან უნდა მიიღოს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა, რომელშიც მოცემული იქნება დაბინძურების კონცენტრაციის ზედა ზღვარი; v. სამშენებლო ნარჩენები უნდა განთავსდეს ადგილობრივ ოფიციალურ ნაგავსაყრელზე, მყარი ნარჩენების მართვის კომპანასთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე ან ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ოფიციალურად, წერილობით შეთანხმებულ, წინასწარ შერჩეულ ადგილზე. 						

საჩივრების განხილვის მექანიზმი

საჩივრების განხილვის მექანიზმი ხელმისაწვდომი იქნება პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული პირებისათვის. აღნიშნული მექანიზმი საშუალებას მისცემს დაინტერესებულ პირებს დააფიქსირონ პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი უკმაყოფილება ან/და გასაჩივრონ გადაწყვეტილება, რომელსაც ისინი არ ეთანხმებიან.

საჯარო კონსულტაციების დროს, ასევე სამუშაოების დაწყებამდე დარიგებული ბროშურების მეშვეობით, პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ პირებს მიეწოდება ინფორმაცია ხელმისაწვდომი საჩივრების განხილვის მექანიზმის თაობაზე. ასევე, შესაბამისი ინფორმაცია განთავსდება პროექტის ზეგავლენის არეალში მოქცეული ყველა მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული შენობის ვესტიბიულში განთავსებულ საინფორმაციო დაფებზე. პროექტის ზემოქმედებაში მოქცეულ პირებს მიეწოდება სრული ინფორმაცია თავიანთი უფლებებისა და სიტყვიერი თუ წერილობითი საჩივრების წარდგენის პროცედურების თაობაზე მშენებლობამდე, მშენებლობის და ექსპლუატაციის დროს. საჩივრების პრევენციის მიზნით თითოეული პრეტენზია დროულად და განსაკუთრებული ყურადღებით იქნება განხილული.

საჩივრების განხილვის კომისიის საკონტაქტო პირები:

გივი ბენდიანიშვილი, ონის მინიციპალიტეტის ზედამხედველობის სამსახურის უფროსი
მობ: 591 01 03 71; E-mail: gia.bendianishvili@gmail.com

ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელი რგოლის მიერ განსაზღვრული საკონტაქტო პირი თავს უყრის პროექტის ფარგლებში წამოჭრილ საჩივრებს და არეგისტრირებს მათ სპეციალურ ჟურნალში.

თუ საჩივარის გადაჭრა ვერ ხერხდება ადგილობრივ დონეზე ის გადაეცემა საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს შემდგომი რეაგირებისათვის.

ნებისმიერი ინფორმაციისთვის ან რჩევისთვის, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ განსაზღვრული შემდეგი საკონტაქტო პირები:

1. **მარიამ ბეგიაშვილი** - სოციალური უსაფრთხოების კონსულტანტი
მობ: 577 74 40 88; 555 400 205; ელ-ფოსტა: mbegiashvili2@gmail.com
2. **მაია ვაშაკიძე** - გარემოს უსაფრთხოების კონსულტანტი
მობ: 593 32 30 77; ელ-ფოსტა: maya_vashakidze@yahoo.co.uk
საავტომობილო გზების დეპარტამენტი: ალ. ყაზბეგის 12, თბილისი, საქართველო

საჩივრების განხილვის კომისია დაფუძნებულია საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის უფროსის ბრძანებით, როგორც მუდმივი ფუნქციონალური სტრუქტურა, ყველა დეპარტამენტის თანამშრომლის ჩართულობით. ის მოიცავს ხელმძღვანელ რგოლს, გარემოსა და სოციალურ სასაკითხო სამსახურს, იურიდიულ სამსახურს, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტსა და სხვა შესაბამის სამსახურებს (IA-ს კონკრეტული სტრუქტურის მიხედვით).

იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ვერ დააკმაყოფილებს პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ მომჩივან პირებს, მათ შეუძლიათ, სკითხის შემდგომი განხილვის მიზნით, მიმართონ ადგილობრივ სასამართლოს.

საჯარო კონსულტაციები

განსაზღვრეთ სად და როდის ჩატარდება საჯარო კონსულტაციები

შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების აქტივების მართვის პროექტისთვის მოზადებული და მსოფლიო ბანკთან შეთანხმებული ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტი განთავსებულ იქნა საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ვებ-გვერდზე და 2015 წლის 14 ივლისს გაიმართა ჩარჩო დოკუმენტთან დაკავშირებული საკონსულტაციო შეხვედრა დაინტერესებულ მხარეებთან.

წინამდებარე ESMP-ის საბოლოო ვერსია აიტვირთა საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ვებ გვერდზე 2020 წლის 20 ივლისს, ხოლო ნაბეჭდი დოკუმენტი გადაეცა ონის მუნიციპალიტეტს. 2020 წლის 26 აგვისტოს, ონის მუნიციპალიტეტში, გაიმართა საჯარო განხილვა წინამდებარე დოკუმენტის. მოქმედი რეგულაციების შესაბამისად, რომლებიც მიზნად ისახავდა საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული COVID-19 ინფექციის გავრცელებას და ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის რეკომენდაციას კონსულტაციის დროს, შეინიშნებოდა სოციალური დისტანცირება შეხვედრების სივრცეში.

	საჯარო განხილვის ოქმები თან დაერთო წინამდებარე დოკუმენტს
დანართები	
<p>დანართი 1: პროექტის ადგილმდებარეობის რუკა;</p> <p>დანართი 2: ESMP-ის განხილვის მიზნით ჩატარებული საჯარო კონსულტაციის ოქმი</p> <p>დანართი 3: ხელშეკრულება ნარჩენების გატანის შესახებ (წარმოადგენს კონტრაქტორი)</p> <p>დანართი 4: სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზია (საჭიროებისამებრ, წარმოადგენს კონტრაქტორი)</p> <p>დანართი 5: თანხმობა ასფალტის ქარხნის ექსპლუატაციაზე (საჭიროებისამებრ, წარმოადგენს კონტრაქტორი)</p> <p>დანართი 6: სხვა, საჭიროებისამებრ.</p>	

ნაწილი II: უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია

გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების სკრინინგი უსაფრთხოების პოლიტიკის ასამოქმედებლად			
	სამუშაოები/საკითხი	სტატუსი	გამშვები მექანიზმი
მოიცავს თუ არა ობიექტზე მიმდინარე სამუშაოები შემდეგიდან რომელიმე ქმედებას?	1. გზის რეაბილიტაცია	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ა“
	2. ახალი მცირემაშტაბიანი საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ა“
	3. გავლენა ზედაპირულ სადრენაჟო სისტემაზე	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ბ“
	4. ისტორიული ნაგებობა(ები) და ოლქები	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „გ“
	5. მიწის შესყიდვა ¹	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „დ“
	6. სახიფათო ან დოქსიკური მასალები ²	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ე“
	7. ზეგავლენა ტყეებზე და/ან დაცულ ტერიტორიებზე	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ვ“
	8. აუფეთქებელი ჭურვების არსებობის რისკი	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ზ“
	9. სატრანსპორტო მოძრაობისა და ფეხით მოსიარულეთა უსაფრთხოება	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „თ“
	10. ზემოქმედება კერძო საკუთრებაზე და გამოყენება	[ ] დიახ [X] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „ი“
	11. სოციალური რისკები	[X] დიახ [ ] არა	თუ “დიახ”, იხ, ნაწილი „კ“

¹ მიწების შესყიდვა მოიცავს ხალხის ადგილმონაცვლეობას, ცხოვრების წესის შეცვლას, ეს ეხება იმ მიწას რომლის შესყიდვა/გადაცემა მოხდა და გავლენა აქვს იმ პირებზე, ვინც ცხოვრობს და/ან უკანონოდ იმყოფება და/ან ეწევა ბიზნეს საქმიანობას (ჯიხურები) იმ მიწაზე, რომლის შეძენაც მოხდა.

² ტოქსიკური/სახიფათო მასალები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგით: ასბესტი, ტოქსიკური საღებავები, მავნე გამხსნელი ნივთიერებები, ტყვიის შემცველი საღებავების მოცილება და სხვა.

ნაწილი III: შემამსუბუქებელი ღონისძიებები

საქმიანობა	პარამეტრები	შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი
0. ზოგადი პირობები	შეტყობინება და მუშათა უსაფრთხოება	<p>(ა) ადგილობრივი მშენებლობის და გარემოს დაცვის ინსპექციის და ადგილობრივი თემის წარმომადგენლები ინფორმირებული უნდა იყვნენ მოსალოდნელი სამუშაოების შესახებ.</p> <p>(ბ) საზოგადოებას ინფრომაცია მიეწოდება სამუშაოების შესახებ მედიის საშუალებით და/ან საჯაროდ ხელმისაწვდომ ობიექტებზე (მათ შორის სამშენებლო მოედანი) სათანადო შეტყობინების გაგზავნის გზით.</p> <p>(გ) გზის მშენებლობისა და რეაბილიტაციისათვის საჭირო ყველა იურიდიული ნებართვა უნდა იქნას მოპოვებული.</p> <p>(დ) მუშათა პირადი უსაფრთხოების აღჭურვა პერსონალური დამცავი საშუალებებით, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს საერთაშორისო სტანდარტებს (ყოველთვის უნდა ატარონ ჩაფხუტები, ნიღბები და უსაფრთხოების სათვალე, დამცავი ფეხსაცმელები). კონტრაქტორი ფორმალურად უნდა იყოს თანახმა, რომ სამუშაოები განხორციელდება უსაფრთხოდ და დისციპლინირებულად, რათა შემცირდეს ზემოქმედება ახლომდებარე მოსახლეობაზე და გარემოზე.</p> <p>(ე) სამშენებლო მოედანზე თვალსაჩინო ადგილებში უნდა განთავსდეს გამაფრთხილებელი და შემახსენებელი ნიშნები გარემოს დაცვის, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების ქცევის ნორმების შესახებ.</p> <p>(ვ) თვალსაჩინო ადგილას უნდა განთავსდეს საკონტაქტო ინფორმაცია, რათა ადგილობრივი თემის წარმომადგენლებს და პროექტის გავლენის ქვეშ მყოფ ადამიანებს საშუალება ჰქონდეს კითხვების დასმის და საჩივრის გამოთქმის.</p>
ა. ძირითადი სარეაბილიტაციო და/ან სამშენებლო ღონისძიებები	ჰაერის ხარისხი	<p>(ა) მიწის სამუშაოების და მასალების დატვირთვა-ჩამოტვირთვის დროს უნდა იქნას მიღებული შესაბამისი ზომები, რათა თავიდან იქნას აცილებლი ზედმეტი მტვრის წარმოქმნა (როგორც არის, მასალების ჩამოგდება მაღალი სიმალიდან დატვირთვა-ჩამოტვირთვის დროს).</p> <p>(ბ) ნანგრევები, ამოღებული მიწა და აგრეგატები უნდა განთავსდეს კონტროლირებად ტერიტორიაზე და პერიოდულად მორწყვას, რათა შემცირდეს მტვრის წარმოშობა.</p> <p>(გ) პნევმატური ბურღვის ან საფარის მტვრევის და გზის საფუძვლების დაშლის სამუშაოების დროს წარმოქმნილი მტვერი უნდა შემცირდეს მორწყვის საშუალებით და/ან ობიექტზე უნდა დამონტაჟდეს მტვრის შემაკავებელი მოწყობილობები.</p> <p>(დ) მიმდებარე ტერიტორიაზე (ტროტუარი, გზა) არ უნდა იყოს სამშენებლო ნარჩენები და მიწა, რათა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი მტვრის წარმოქმნა.</p> <p>(ე) სამშენებლო ნარჩენების/ნაგვის ღიად დაწვა არ დაიშვება სამშენებლო მოედანზე.</p> <p>(ვ) მანქანა-დანადგარები შესაბამისობაში უნდა იყოს ემისიების წარმოშობის რეგულაციებთან, უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მათი სათანადო ტექნიკური რემონტი და მოედანი თავისუფალი უნდა იყოს ზედმეტი არასაჭიროდ მდგომი სამშენებლო მექანიზმებისგან.</p>

საქმიანობა	პარამეტრები	შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი
	ხმაური	<p>(ა) დღის საათებში სამშენებლო ხმაურის შეზღუდვა.</p> <p>(ბ) სკოლების და საავადმყოფოების შემოგარენში დამატებით განხორციელდეს ხმარურის მართვა.</p> <p>(გ) გენერატორების, ჰაერის კომპრესორების და სხვა მექანიკური დანადგარების ძრავის თავსახურები მუშაობის პერიოდში დაკეტილი უნდა იყოს და დანადგარები უნდა განთავსდეს დასახლებული პუნქტებიდან რაც შეიძლება შორს.</p>
	წყლის ხარისხი	<p>(ა) ობიექტზე უნდა გატარდეს ეროზიისა და სედიმენტების კონტროლის შესაბამისი ღონისძიებები, როგორცაა მაგალითად: თივის ზვინები და/ან შლამსაჭერი, რათა თავიდან იქნეს აუცილებელი ნალექის სამშენებლო მოედნიდან გამოტანა, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ადგილობრივი საკანალიზაციო სისტემების, ახლომდებარე ღელეების და მდინარეების დაზიანება.</p>
	ნარჩენების მართვა	<p>(ა) წინასწარ შეირჩეს და მოპოვებული იქნას ფორმალური ნებართვა/შეთანხმება ნარჩენების მოგროვებისთვის და გადასაყრელად და ნარჩენების მოსაგროვებელი და გადასაყრელი ადგილები განსაზღვრული უნდა იყოს ყველა ტიპის ნარჩენისთვის, რომელიც წარმოიშვება მიწის სამუშაოების, დემონტაჟისა და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად.</p> <p>(ბ) მშენებლობის და დემონტაჟის შედეგად დარჩენილი მინერალური ნაგავი/ნარჩენები უნდა განცალკევდეს საერთო, ორგანული, თხევადი და ქიმიური ნარჩენებისგან და ადგილზე დახარისხდეს და შეიქმნას შესაბამისი შემნახველი კონტეინერები.</p> <p>(გ) ყველა ტიპის ნარჩენი უნდა იქნას გატანილი არსებულ ფორმალურად შეთანხმებულ და მკაცრად კონკრეტულად განსაზღვრულ ადგილზე.</p> <p>(დ) შეძლებისდაგვარად გადამუშავდეს ან ხელმოკრედ გამოყენებულ იქნას არატოქსიური მასალები.</p>
ბ. გავლენა ზედაპირულ სადრენაჟო სისტემაზე	წყლის ხარისხი	<p>(ა) ადგილი არ უნდა ჰქონდეს გრუნტის წყლების არაკონტროლირებად მოპოვებას, არც ტექნიკური წყლების, ცემენტის ხსნარის ან სხვა დაზიანებული წყლების არაკონტროლირებად დაცლას მიწაზე ან ზოგადად ბუნებრივ გარემოში; სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორმა უნდა მოიპოვოს წყლის მოპოვების და დაცლის ყველა საჭირო ლიცენზია და ნებართვა.</p> <p>(ბ) მოეწყოს და განხორციელდეს სათანადო სანიაღვრე წყლების სისტემა, ისე რომ შლამით არ ამოქოლოს, დააზიანდოს ან დაბლოკოს ან სხვაგვარად უარყოფითი ზეგავლენა იქონიოს ბუნებრივ ნაკადულებზე/ღელეებზე, მდინარეებზე, წყალსადგებზე და ტბებზე.</p> <p>(გ) გაეცნოს და დაცული იქნას პროცედურები რათა თავიდან იქნას აცილებული საწვავის, საპოხი მასალების და ტოქსიური და მავნე ნივთიერებების შემთხვევითი დაღვრა.</p> <p>(დ) სამშენებლო მანქანები და დანადგარები გაირეცხოს მხოლოდ სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილებში, სადაც წყლის გადინება არ დააზიანებებს ბუნებრივი წყლის ზედაპირს.</p>

საქმიანობა	პარამეტრები	შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი
გ. ისტორიული ძეგლი(ები)	კულტურული მემკვიდრეობა	<p>(ა) იმ შემთხვევაში თუ მშენებლობა ხორციელდება ისტორიული ნაგებობების სიახლოვეს, ან ისტორიულ უბანში, უნდა მოხდეს შეტყობინება და ადგილობრივი სახელისუფლებო ორგანოებიდან თანხმობის/ნებართვების აღება. ყველა სახის სამშენებლო სამუშაოები უნდა დაიგეგმოს და განხორციელდეს ადგილობრივი და ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად.</p> <p>(ბ) ექსკავაციის ან მშენებლობის დროს უძველესი ხანის კულტურული ნაშთების ან სხვა შესაძლო არქეოლოგიური ნივთების აღმოჩენის შემთხვევაში, აუცილებელია ამ ფაქტის დაფიქსირება და რეგისტრირება, პასუხისმგებელი ოფიციალური უწყებების საქმის კურსში ჩაყენება და სამუშაოების შეჩერება ან შეცვლა წარმოშობილი გარემოების გათვალისწინებით.</p>
დ. მიწების შესყიდვა	განსახლების სამოქმედო გეგმა/ჩარჩო დოკუმენტი	<p>ა) თუ სამუშაოების განხორციელებისთვის საჭირო გახდა ნაკვეთზე შესვლა, არ შეხვიდეთ აღნიშნულ ნაკვეთზე სანამ არ მიიღებთ დამკვეთისგან ფორმალურ შეტყობინებას განსახლების და კომპენსაციის გადახდის დასრულებზე. სამუშაოები დაშვებულია მხოლოდ ბანკის და დამკვეთის მიერ განსახლების დასრულების ანგარიშის დამტკიცების შემდგომ.</p> <p>ბ) არასათანადო ან არასრული განსახლების კომპენსაციის შესახებ საზოგადოებრივი საჩივრების წარმოშობის შემთხვევაში, უნდა შეჩერდეს ყველა აქტივობა, საჩივრები შევიდეს ჩანაწერების ყურნალში და დაუყოვნებლივ ეცნობოს დამკვეთს. დამკვეთის ფორმალური შეტყობინების მიღებამდე არ აღდგეს სამუშაოები.</p>
ე. ტოქსიკური მასალები	ასბესტის მართვა	<p>(ა) სამშენებლო მოედანზე ასბესტის არსებობის შემთხვევაში, იგი მკაფიოდ უნდა მოინიშნოს როგორც სახიფათო მასალა.</p> <p>(ბ) შესაძლებლობის შემთხვევაში, ასბესტი სათანადო ნორმების დაცვით უნდა განთავსდეს კონტეინერებში და დაილუქოს მავნე ზეგავლენის მაქსიმალურად შემცირების მიზნით.</p> <p>(გ) გატანამდე (თუ გატანა აუცილებელია) ასბესტი უნდა დამუშავდეს დამატენიანებელი ნივთიერებით, რათა მაქსიმალურად შემცირდეს ჰაერში ასბესტის მტვრის ნაწილაკების მოხვედრა.</p> <p>(დ) ასბესტის მართვა და გატანა უნდა მოხდეს გამოცდილი და პროფესიონალი სპეციალისტების მიერ.</p> <p>(ე) ასბესტის დროებით შენახვის შემთხვევაში, ნარჩენები უსაფრთხოდ უნდა მოთავსდეს ჰერმეტიკულ კონტეინერებში და სათანადოდ მოინიშნოს. მიღებული იქნება უსაფრთხოების ზომები ობიექტიდან ასბესტის უნებართვოდ გატანის წინააღმდეგ.</p> <p>(ვ) არ შეიძლება ერთხელ გატანილი ასბესტის ხელმეორედ გამოყენება</p>
	ტოქსიკური / სახიფათო ნარჩენების მართვა	<p>(ა) სამშენებლო უბანზე სახიფათო და ტოქსიკური ნივთიერებების დროებითი შენახვა უნდა მოხდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც მითითებული იქნება ინფორმაცია შემადგენლობის, თვისებებისა და გამოყენების შესახებ.</p> <p>(ბ) სახიფათო ნივთიერებების შემცველი კონტეინერები დაღვრის თავიდან აცილების მიზნით უნდა მოთავსდეს ჰერმეტიკულ კონტეინერებში.</p> <p>(გ) ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს სპეციალური ლიცენზირებული გადამტანების მიერ. ნარჩენები უნდა განთავსდეს ლიცენზირებულ ადგილას.</p> <p>(დ) არ მოხდება ტოქსიკური შემადგენლობის მქონე საღებავების ან გამხსნელების და ტყვიის შემცველი საღებავების გამოყენება.</p>

საქმიანობა	პარამეტრები	შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი
ვ. ტყეებზე, ჭაობიან და/ ან დაცულ ტერიტორიებზე ზეგავლენა	ეკოსისტემის დაცვა	<p>(ა) დაუშვებელია სახელმწიფო ტყის ფონდის კუთვნილ ტერიტორიებზე სამუშაოების განხორციელება ამორიცხვის პროცედურის დასრულებამდე</p> <p>(ბ) ხეების ჭრა უნდა დაყვანნილი უნდა იქნას მინიმუმამდე, მისასვლელი გზების მიმართულების რეგულირების საშუალებით, ასევე მცირე გაზარიტიანი ტექნიკისა და მუშა-ხელის გამოყენებით ინდივიდუალური ლოკაციებისთვის.</p> <p>(გ) თითოეული მოსაჭრელი ხე უნდა იქნას მარკირებული და მოჭრის შემდგომ დაფიქსირდეს ჟურნალში.</p>
ზ. აუფეთქებელი საბრძოლო მასალების არსებობის რისკი (UXO)	ადამიანის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკები	(ა) ექსკავაციის სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორი უნდა დარწმუნდეს, რომ სამშენებლო უბანი შესაბამისი ორგანოების მიერ შემოწმებული და გასუფთავებულია ასაფეთქებელი მოწყობილობებისგან
ი. ზემოქმედება მიწის საკუთრებაზე და გამოყენებაზე	მიწაზე ხელმისაწვდომობის შეზღუდვა /დაკარგვა	<p>ა) ადგილობრივი მოსახლეობის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე/აქტივებზე შეუფერხებელი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;</p> <p>ბ) გზის სამუშაოების დაგეგმვა ისე, რომ შენარჩუნებულ იქნას ადგილობრივი მოსახლეობის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე და აქტივებზე შეუფერხებელი ხელმისაწვდომობა, რაც შეილება მიღწეულ იქნას გზებზე ჩასატარებელი სამუშაოებისა და შესაბამისი ღონისძიებების დაგეგმვისა და განხორციელებისა ადგილობრივ მოსახლეობის წარმომადგენლებთან მუდმივი კოორდინაციით</p>
	დროებითი ზემოქმედება კერძო საკუთრებაში არსებულ აქტივებზე	<p>ა) კერძო საკუთრების გადაფარვის ან შემთხვევით დაზიანების თავიდან აცილება (კედლებთან და ღობეებთან ახლოს, მცირე გაზარიტიანი ტექნიკის გამოყენებით ან სამშაოების ხელით ჩატარების გზით, სამშენებლო მასალებისა და ნარჩენების დასაწყობებით ერძო საკუთრებაში არსებული ტერიტორიებიდან მოშორებით და ა.შ.);</p> <p>ბ) კერძო საკუთრების გაუთვალისწინებელი დაზიანების შემთხვევაში, მოხდეს მისი სწრაფად აღდგენა თავდაპირველ ან უკეთეს მდგომარეობაში;</p> <p>გ) იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია კერძო საკუთრებაზე დროებითი ზემოქმედება, მოხდეს მესაკუთრეთა წინასწარი ინფორმირება და მიეცეთ დაზიანებული ქონების აღდგენის გარანტია, წინასწარ მოხდეს კერძო მესაკუთრეებისგან წერილობითი თანხმობების მოპოვება, მათ საკუთრების ხელყოფისა და დაზიანების პირვანდელ ან უკეთესმდგომარეობამდე დაუყოვნებლივ აღდგენის თაობაზე;</p> <p>დ) იმ შემთხვევაში, თუ სამუშაოების მიმდინარეობისას წარმოიქმნება მიწის ჩამორთმევის მოულოდნელი საჭიროება, დაუშვებელია ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ მიწის ნაკვეთზე შესვლა, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ განსახლების სამოქმედო გეგმის მომზადებამდე და მის სრულ განხორციელებამდე.</p>
	შემოსავლების ან აქტივების დაკარგვა არასანქცირებული ჩარევის შედეგად,	<p>ა) თავიდან იქნას აცილებული, სამშენებლო დერეფნის გარეთ არსებულ ტერიტორიაზე არასანქცირებული ჩარევა;</p> <p>ბ) თუ ასეთი ზემოქმედება დადგება, სამშენებლო კომპანიის მუშების დაუდევრობით, უნდა მოხდეს შემთხვევის / საჩივრის დაფიქსირება, შეფასდეს ზარალი და გაიმართოს მოლაპარაკება დაზარალებულ მესაკუთრესთან ARAP- ში (შემოკლებული</p>

საქმიანობა	პარამეტრები	შემამსუბუქებელი ღონისძიებების კითხვარი
	ტერიტორიის დაკავება სამშენებლო დერეფნის გარეთ	განსახლების სამოქმედო გეგმა) აღწერილი პრინციპებსა და შეფასების მეთოდოლოგიის გათვალისწინებით და უზრუნველყოს სამართლიანი ფულადი კომპენსაცია სამშენებლო კომპანიის კუთვნილი ბიუჯეტიდან; გ) იმ შემთხვევაში გადაწვეტილების მიღება ვერ ხერხდება მოლაპარაკების გზით, გამოყენებულ იქნას GRM-ის (საჩივრების განხილვისა და გადაჭრის მექანიზმი) პროცედურები.
კ. სოციალური ზეგავლენა	საზოგადოებასთან ურთიერთობის მენეჯმენტი	ა) კონტრაქტორის მხრიდან გამოიყოს პასუხისმგებელი პირი ვინც ადგილობრივი მოსახლეობისგან მიიღებს თხოვნებს/საჩივრებს; ბ) გაუწევს კონსულტაციებს ადგილობრივ თემებს დასაქმებული პერსონალისა და ადგილობრივ მოსახლეობას შორის შესაძლო კონფლიქტის იდენტიფიცირებასა და მათი მართვის შესახებ; გ) ადგილობრივი თემების ცნობიერების ამაღლება სექსუალური გზით გადამდებ დაავადებების შესახებ, რომლებიც შესაძლებელია გავრცელდეს ჩასულ პერსონალსა და ადგილობრივ მოსახლეობას შორის; დ) საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს მოსახლეობის ინფორმირება მშენებლობის და სამუშაო გრაფიკების მომსახურების შეწყვეტის, საგზაო მოძრაობის მიმართულებების და დროებითი ავტობუსის მარშრუტების, დანერგვითი სამუშაოების შესახებ; ე) საამშენებლო სამუშაოები შეზღუდულ იქნეს დამით. აუცილებლობის შემთხვევაში, დაგეგმილი ღონისძიებების სამუშაოების შესახებ მოხდეს საზოგადოების ინფორმირება, რათა მათ მიიღონ შესაბამისი ზომები; ვ) ადგილობრივი მოსახლეობის გაფრთხილება მოხდეს, მინიმუმ ხუთი დღით ადრე შეფერხების შესახებ (წყლის, ელექტროენერჯის, ტელეფონის, ავტობუსის მარშრუტების ჩათვლით), გასცენ შესაბამისი რეკომენდაციები ინფორმაციის, სამუშაო ადგილზე, ავტობუსის გაჩერებაზე, ზეგავლენის ქვეშ მოხვედრილ სახლებზე/ბიზნეს ობიექტებზე განთავსებით; დამსაქმებლის მიერ დადგენილი ვადების უზრუნველყოფა გამოვლენილი საჩივრების განხილვის მექანიზმის მეშვეობით, კონტრაქტორის პასუხისმგებლობის ფარგლებში;
	მუშახელის მენეჯმენტი	ა) თემიდან რაც შეიძლება მოშორებით განლაგდეს სამუშაო ბანაკები. ბ) მეზობელ თემებთან კონსულტაციების საფუძველზე განლაგდეს და ექსპლუატაციას გაუწევს მუშაკთა ბანაკებს. გ) კონტრაქტორი დაასაქმებს ადგილობრივი თემების არაკვალიფიციურ ან ნახევრად კვალიფიციურ მაცხოვრებლებს, განახორციელებს მათ გადამზადებას და კვალიფიკაციის ამაღლებას რათა გაზარდოს ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა. დ) კონტრაქტორი ობიექტს უზრუნველყოფს ჰიგიენური ნორმების დაცვით მოწყობილ ბანაკებით (ბანაკები უზრუნველყოფილი იქნება საპირფარეშოებითა და სამრეცხაო ადგილებით, ცხელი და ცივი წყლით, საპნით და ხელის გასამშრალელები მოწყობილობით), ნებისმიერ ბანაკის მშენებლობა უნდა მოხდეს გარემოს დაცვითი ნორმების დაცვით. ე) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს თანამშრომლების ცნობიერების ამაღლების და ადგილობრივ მოსახლეობასთან ინტეგრირებას, საერთაშორისო პრაქტიკაში მიღებული ქცევის კოდექსის გათვალისწინებით. ვ) დაუყოვნებლივ აცნობოს დამსაქმებელს ნებისმიერი ინციდენტის / უბედური შემთხვევის შესახებ, რომელიც უკავშირდება მიმდინარე სამუშაოებს და ზიანს აყენებს ადამიანის ჯანმრთელობას ან / და ბუნებრივ გარემოს.

ნაწილი IV: მონიტორინგის გეგმა

მშენებლობის ფაზა

საქმიანობა	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო მასალების მომარაგება	სამშენებლო მასალების შექმნა ოფიციალური არხებით რეგისტრირებული მომწოდებლებისგან	მასალების მომწოდებლების ოფისში ან საწყობე ბაზაზე, და კარიერზე	საბუთების შემოწმება; ხარისხის შემოწმება.	მასალებით მომარაგებისთვის ხელშეკრულებების გაფორმებისას	მშენებლობის ტექნიკური ხარისხის უზრუნველყოფა ადამიანების ჯანმრთელობის და გარემოს დაცვა	საავტომობილო გზების დეპარტამენტი (სგდ)
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირება სამშენებლო ტექნიკის გადაადგილება	სატვირთო მანქანების და საგზაო სამშენებლო ტექნიკის გამართულობა; მარის სრულფასოვნება და ტვირთის დაცულობა საფარი მასალით; ტექნიკის გადაადგილება წინასწარ განსაზღვრული მარშრუტით.	საშენი მასალებისა და სამშენებლო ნარჩენების ტრანსპორტირების მარშრუტები	სამშენებლო მანქანა-დანადგარების მოძრაობის მარშრუტების ინსპექტირება	წინასწარ განუცხადებელი შემოწმება სამუშაო საათებში	ემისიის შედეგად ნიადაგის და ჰაერის დაბინძურების თავიდან ასარიდებლად; ხმაურითა და ვიბრაციით ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხების თავიდან ასაცილებლად. საავტომობილო მოძრაობის შეფერხების შემცირება.	სგდ საპატრულო პოლიცია

საქმიანობა	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო ტექნიკის ოპერირება ობიექტზე	სამშენებლო ტექნიკის გამართული მუშაობა: – გამონაბოლქვის სიჭარბე; – საწვავ-საპოხის ჟონვა; – სამუშაო საათების დაცულობა; – ნარგავების დაზიანება თუ ის არ არის განკუთვნილი გზის მშენებლობისთვის.	სამშენებლო ობიექტი	სამუშაოების ინსპექტირება	სამუშაო და არასამუშაო საათებში	ტექნიკის ოპერირებისაგან ჰაერისა და ნიადაგის დაბინძურების შესამცირება; მოსახლეობის ხმაურითა და ვიბრაციით შეწუხების შემცირება	სგდ
სამშენებლო ტექნიკის მომსახურება	ავტომობილების და ტექნიკის რეცხვა სამშენებლო ობიექტის გარეთ ან მდინარიდან მაქსიმალურად მოცილებულ ადგილას; ტექნიკის გამართვა საწვავ-საპოხით სამშენებლო ობიექტს გარეთ ან ობიექტზე მოწყობილ საგანგებო პუნქტში; ტექნიკის მომსახურების პუნქტის ტექნიკური გამართულობა: – მყარი გაუმტარი იატაკი ან ადსორბენტის (ქვიშა, წვრილი ხრეში, მემბრანა) საფარი საკმაოდ ფართობი და გაუმტარი ბარიერები საწვავის კონტეინერთა გარშემო – საბაზისო ცეცხლმაქრი საშუალებები – სალექარები მანქანების სამრეცხაოსთან	სამშენებლო ობიექტი და მასთან არსებული სამშენებლო ბაზა (თუკი იარსებებს)	სამუშაოების ინსპექტირება	ტექნიკის ოპერირების სრულ პერიოდში	ტექნიკის მომსახურებისაგან ნიადაგისა და წყლის ნავთობპროდუქტებით დაბინძურების თავიდან არიდება; აალეზადი ნივთიერებებისგან ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში მისი დროული ლოკალიზების უნზრუნველსაყოფად მზადყოფნა და მოსალოდნელი ზარალის შემცირება.	სგდ
ინერტული მასალების მოპოვება	ინერტული მასალების შექმნა არსებული მოპოვებლებისგან თუკი ამის საშუალება არსებობს;	ინერტული მასალის კარიერები	საბუთების შემოწმება სამუშაოების	მასალათა მოპოვების პერიოდი	ფერდობების ეროზიის, ეკოსისტემისა და ლანდშაფტის დაზიანების შემცირება;	სდგ საქართველოს

საქმიანობა	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	<p>მშენებელი კონტრაქტორის მიერ ინერტული მასალის მოპოვების ლიცენზიის მოპოვება და ლიცენზიის პირობების მკაცრი დაცვა;</p> <p>კარიერების ტერასული დამუშავება, დამუშავებულ უბნებზე ნარჩენი მასალის უკუჩაყრა და ლადშაფტთან ჰარმონიზაცია;</p> <p>ქვიშა-ლორღის ამოღება წყლის ნაკადის გარეთ, დამცავი ხრემის მიწაყრილების მოწყობა წყლის ნაკადისა და თხრილს შორის და წყლის ნაკადში სამშენებლო ტექნიკის შეუყვანლად;</p> <p>კარიერებზე გამაფრთხილებელი ნიშნების განთავსება.</p>		ინსპექტირება		<p>მდინარეთა ნაპირების ეროზიის, წყლის ნაკადის შეწონილი ნაწილაკებით დაბინძურებისა და წყლის ეკოსისტემებზე ზემოქმედების შემცირება;</p> <p>პირუტყვისა და მოსახლეობის დაცვა დაზიანებისგან.</p>	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტო
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	<p>სამშენებლო ნარჩენების დროებითი დასაწყობება ამ მიზნით გამოყოფილ ადგილებში;</p> <p>ნარჩენების დროული გატანა წინასწარ წერილობით ნებადართულ ადგილებში;</p> <p>სახიფათო ნარჩენების ჩაბარება მათი გაუვნებელყოფისა და განთავსების ლიცენზიის მქონე კომპანიებისთვის</p>	<p>სამშენებლო ობიექტი; ნაგავსაყრელი;</p> <p>ნარჩენების განთავსებისთვის გამოყოფილი ადგილები.</p>	დოკუმენტების ვიზუალური დათვალიერება და ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში	სამშენებლო ობიექტის და ახლო ტერიტორიის მყარი ნარჩენებისგან დაბინძურების პრევენცია	სგდ
საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ობიექტზე საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შესაგროვებელი კონტეინერების	სამშენებლო ობიექტი და მასთან არსებული სამშენებლო ბაზა (თუკი	ვიზუალური ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში	საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით ნიადაგისა და წყლის	სგდ

საქმიანობა	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	განთავსება (არსებობის შემთხვევაში); შეთანხმება ადგილობრივ მუნიციპალიტეტთან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რეგულარული გატანის თაობაზე	იარსებებს)			დაბინძურების აღსაკვეთად	
თხევადი ნარჩენის წარმოქმნა	სამშენებლო ობიექტზე (არსებობის შემთხვევაში) სანიტარულ ნორმებთან შესატყვისი ტუალეტის მოწყობა; სამშენებლო ობიექტიდან წვიმის წყლის შეგროვებისა და გადინებისთვის სადრენაჟო სისტემის მოწყობა და პერიოდული გაწმენდა; საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის და ტექნიკის სარეცხად გამოყენებული წყლის სალექარი გუბურის მოწყობა.	სამშენებლო ობიექტი და მასთან არსებული სამშენებლო ბაზა (თუკი იარსებებს)	ვიზუალური ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში გახშირებული რეჟიმით ძლიერი ნალექიანობის შემთხვევაში	სამშენებლო ობიექტის დატბორვისა და ამით საქმიანობის გაძნელების აღსაკვეთად; ზედაპირული და გრუნტის წყლის დაბინძურების შესამცირებლად.	სგდ
ასფალტ-ბეტონის ქარხნის ოპერირება	მშენებელი კონტრაქტორის მიერ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მოპოვება და მისი პირობების განუხრელი დაცვა; ქარხნის დასამონტაჟებლად იმგვარი ადგილის შერჩევა, რომელიც უზრუნველყოფს მოსახლეობის მინიმალურ შეწუხებას ხმაურით, მტვრითა და გამონაბოლქვით; ქარხნიდან ჩამდინარე წყლის სალექარი გუბურის მოწყობა.	ასფალტ-ბეტონის ქარხნის ტერიტორია	დოკუმენტების ვიზუალური დათვალიერება და ინსპექტირება	ქარხნის სამოტაჟო სამუშაოებამდე და მისი ოპერირების სრულ პერიოდში	სამშენებლო ობიექტის სიახლოვეს მოსახლეობის შეწუხების შესამცირებლად; ატმოსფერული ჰაერისა და ზედაპირული წყლის დაბინძურების შესამცირებლად.	სგდ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოს ეროვნული სააგენტო

საქმიანობა	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
დასაქმებულთა შრომის უსაფრთხოება	<p>მშენებელთა უზრუნველყოფა სპეცტანსაცმლით და პერსონალური დამცავი აღჭურვილობით და მათი გამოყენების მითითებით;</p> <p>სამშენებლო დანადგარების და ტექნიკის ექსპლუატაციის წესების შესაბამისობა</p> <p>მშენებელი კონტრაქტორის პერსონალისთვის ქმედითუნარიანი საჩივრების გადაჭრის მექანიზმის (GRM) არსებობა და გამოყენება</p> <p>სამშენებლო მოედნებსა და ბანაკებში სათანადო სანიტარული პირობების დაცვა, მათ შორის განცალკევებული საპირფარეშოების უზრუნველყოფა, დასაქმებული ქალებისა და კაცებისთვის.</p>	სამშენებლო ობიექტი	საქმიანობის ინსპექტირება	მშენებლობის სრულ პერიოდში	ავარიების აღბათობის შემცირება	სგდ

ექსპლუატაციის ფაზა

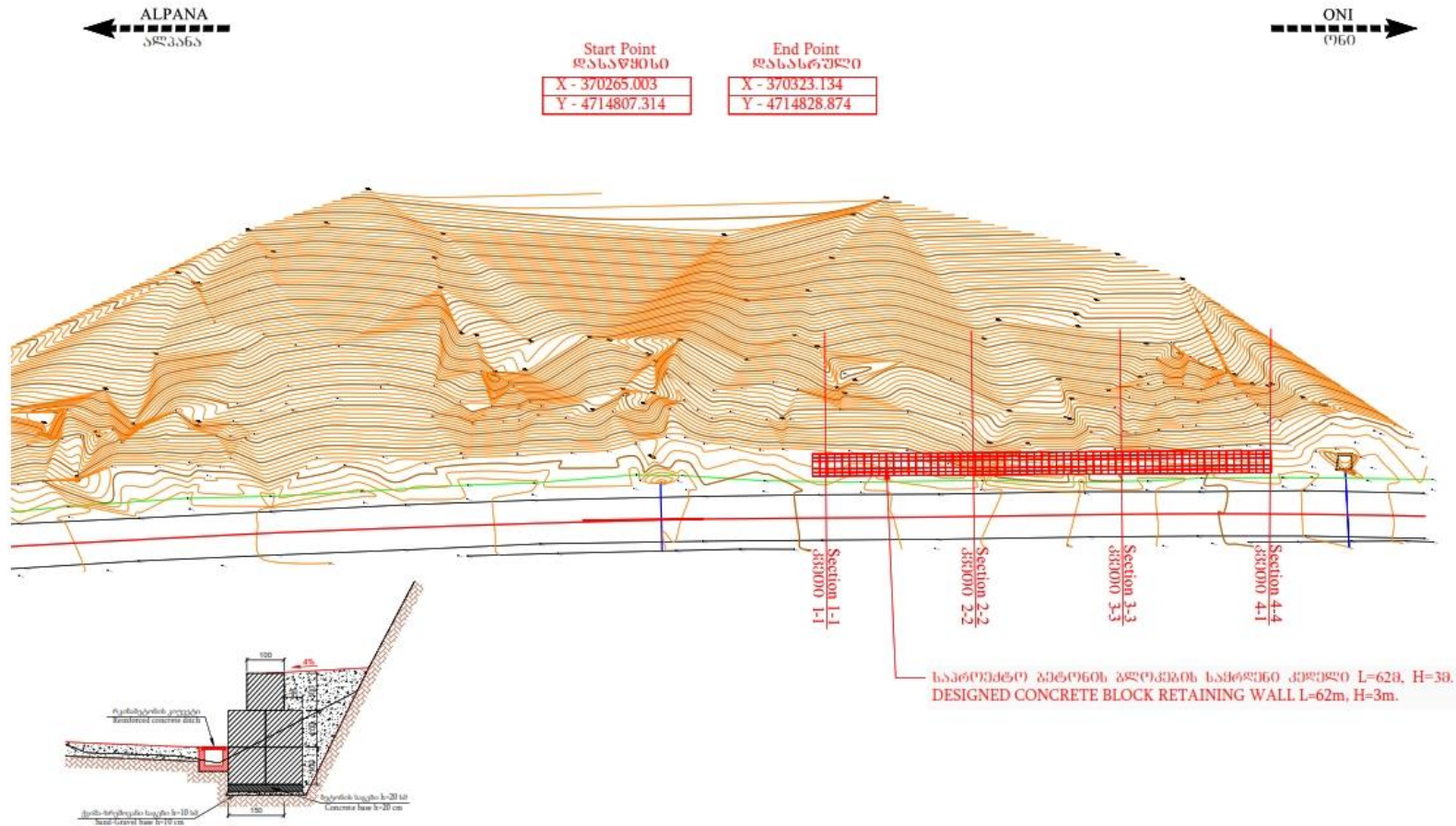
საქმიანობა	რა (პარამეტრზე უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	სად (არის პარამეტრი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს მონიტორინგი?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრებზე მონიტორინგი?)	როდის (განისაზღვრება სიხშირე/ან ხანგრძლივობა?)	რატომ (არის პარამეტრები მონიტორინგის ქვეშ?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
გზის სავალი ნაწილისა და მისი გვერდულების მომსახურება	მგზავრებისა და მძღოლების მიერ დატოვებული საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რეგულარული შეგროვება და გატანა; გზაზე დაღუპული ცხოველთა ნარჩენების დროული გატანა.	გზის მიმდებარე ტერიტორია და არხები	ინსპექტირება	კვარტალურად	დაბინძურებისაგან ბუნებრივი გარემოს დასაცავად; გზაზე მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად	სგდ
ქვათაცვევისგან დამცავი სისტემის მოვლა-პატრონობა	მოწყობილი უსაფრთხოების სისტემის მთლიანობა	ქვათა ცვევის უბნებზე	დათვალიერება	კვარტალურად	გზაზე მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად	სგდ
გვერდითი თხრილები გზების გასწვრივ	გვერდითი თხრილები გზების გასწვრივ	გვერდითი თხრილები გზების გასწვრივ	დათვალიერება	კვარტალურად	დრენაჟის სისტემის გამართულობის უზრუნველსაყოფად გზის დატბორვისა და წყლისგან დაზიანების თავიდან ასაცილებლად	სგდ
ავარიული დაღვრებისას ადგილის ლოკალიზება და დაბინძურებული ადგილის დასუფთავება	ავტოსაგზაო შემთხვევის დროს დაღვრილი ან გაფრქვეული თხევადი ან ფხვიერი ტვირთების ნარჩენების დროული შეგროვება, გაუვნებელყოფა და გატანა	გზაზე და მის სიახლოვეს	ინსპექტირება	ავტოსაგზაო შემთხვევებისას, საჭიროების მიხედვით	გარემოს დაბინძურების აღსაკვეთად	სგდ საკატრულო პოლიცია

დანართი 1: პროექტის ადგილმდებარეობის რუკა
ქუთაისი-ალპანა-მამისონის გზის (შ 16) მონაკვეთი კმ 109.5 რეაბილიტაცია

Section 1

დანართი 2: საჯარო განხილვის ოქმი

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო
საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

(შ 16) ქუთაისი-ალპანა-მამისონის უღელტეხილის გზის მონაკვეთების კმ 123.5 - კმ
125.5, კმ 119 – კმ120, კმ 114 - კმ 116, კმ 109.5, კმ 106.5 - კმ 109, კმ 94 - კმ 95

რეაბილიტაციის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს მართვის გეგმის
საჯარო განხილვის

ოქმი

26.08.2020

ონის მუნიციპალიტეტი

სხდომის თავმჯდომარე – გია სოფაძე, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის გარემოსა და
სოციალური საკითხების სამსახურის უფროსის მოადგილე

მომხსენებელი – გია სოფაძე

სხდომას ესწრებოდნენ: იხ. დანართი 1

საჯარო განხილვის მიზანი იყო დადგემილ სამუშაოთა უშუალო ზემოქმედების არეალში მოქცეული ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება ამ სამუშაოთა არსის, ვადების, აგრეთვე განხილულ იქნა საკითხი სამუშაოთა მიმდინარეობისაგან მოსახლეობისთვის დროებითი უხერხულობის გაჩენის შესაძლებლობის და სამუშაოების მსვლელობასთან დაკავშირებული არასასურველი მოვლენების შესამცირებლად დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის განხილვისას დამსწრე საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა დაესვა კითხვები და გამოეთქვა კრიტიკული მოსაზრებები გეგმის საბოლოო სახით ჩამოყალიბების დროს გათვალისწინების მიზნით.

შეხვედრა გახსნა გია სოფაძემ და დამსწრეთ მოახსენა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სახელმწიფოს მიერ შერჩეული გზების რეაბილიტაციის შესახებ, რომლებიც დაფინანსდება მსოფლიო ბანკის მიერ. განხილული იქნა ასევე თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების რეაბილიტაციას საქართველოს ეკონომიკის განვითარებისათვის. ასევე, დამსწრეები გაეცნენ შიდასახელმწიფოებრივი გზების აქტივების მართვის პროექტის ფარგლებში მომზადებულ ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს მართვის გეგმები მომზადებული თითოეული გზის მონაკვეთისთვის.

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის პრეზენტაცია გააკეთა გია სოფაძემ. განხილულ იქნა პროექტთან დაკავშირებული სამუშაოები, მათი შესაძლო ზემოქმედება გარემოზე და ადამიანების ჯანმრთელობაზე. განხილული იქნა შემარბილებელი ღონისძიებები, რომელიც საშუალებას იძლევა მისაღებ მინიმუმადე იქნას დაყვანილი გარემოზე ყოველგვარი მავნე ზემოქმედება გზის მშენებლობის და ექსპლუატაციის ფაზაში.

№	კითხვა		პასუხი
1.	როდის დაიწყება გზის სამუშაოები?	სარეაბილიტაციო	სარეაბილიტაციო სამუშაოები დაიწყება მას შემდეგ რაც ტენდერი გამოცხადდება და შესაბამისად გამარჯვებულზე გამოვლინდება
2.	რა მოხდება თუ კი გზის დროს წარმოიშვა მტვერი?	რეაბილიტაციის	სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორციელების დროს მშენებელი კომპანია ვალდებულია მოწყოს ტერიტორია მტვრის აღმოფხვრის მიზნით
3.	დაცული იქნება თუ არა ნორმები?	უსაფრთხოების	იქიდან გამომდინარე რომ პროექტი ფინანსდება მსოფლიო ბანკის მიერ, მშენებელი კომპანია ვალდებულია დაიცვას მისი (მსოფლიო ბანკის) უსაფრთხოების პოლიტიკა და ასევე საქართველოს კანონმდებლობა
4.	ხომ არ შეაწუხებს მოსახლეობას ხმაური?	ადგილობრივ	<p>თუ რეაბილიტაციის დროს მოხდება ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხება ხმაურით ან ვიბრაციით საავტომობილო გზების დეპარტამენტი განახორციელებს შესაბამის ღონისძიებებს.</p> <p>მშენებელი კომპანია სარეაბილიტაციო სამუშაოებს გაანაწილებს დადგენილ დროს (დილის 07:00-დან საღამოს 07:00-მდე). ხმაურის დავიბრაციის ზეგავლენის მონიტორინგს გაუწევს საზედამხედველო კომპანია და საავტომობილო გზების დეპარტამენტი.</p>

საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელი:

გია სოფაძე:

საჯარო განხილვა

26.08.2020

ონის მუნიციპალიტეტი

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია (მობილური, მისამართი)	ხელმოწერა
	ნინო მეტრეველი	591-01-04-34. ninometreveli04@gmail.com.	ნ. მეტრეველი
	ნინო მეტრეველი	595-26-23-13 nino02metreveli@gmail.com	ნ. მეტრეველი
	მანანა ჯაბუჭაძე	599-22-48-42 marago671@gmail.com	მ. ჯაბუჭაძე
	ზურა რომაშვილი	599-00-35-79 Lomiani2000077@yandex.ko	ზ. რომაშვილი
	ჯანა პოცაძე	591 01 03 72 magahaldadze60@gmail.com	ჯ. პოცაძე
	გიორგი ხაჩიძე	591 01 04 32 giorgi67@gmail.com.	გ. ხაჩიძე
	გელა მეტრეველი	591 90 6990 gelametreveli24@gmail.com	გ. მეტრეველი

საჯარო განხილვა

26.08.2020

ონის მუნიციპალიტეტი

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია (მობილური, მისამართი)	ხელმოწერა
1.	იხონა ჯონუვიძე	555-210-780, ianacheli@gmail.com	ი. ჯონუვიძე
2.	თამარ ლობჯინიძე	591 01 0361, tamar.lobjindze64@gmail.com	თ. ლობჯინიძე
3.	რევა რევაზიშვილი	591010363 reviahviliiza@gmail.com	რ. რევაზიშვილი
4.	ქეთო კეშელაშვილი	591010370 ketotkeshelashvili@gmail.com	ქ. კეშელაშვილი
5.	მამინე რამაძე	mamineramadze204@gmail.com. T: 591 01 0418	მ. რამაძე
6.	კერესე ლილი	kereselidzelili@gmail.com T: 577 99 85 82	კ. ლილი

საჯარო განხილვა

26.08.2020

ონის მუნიციპალიტეტი

№	სახელი და გვარი	საკონტაქტო ინფორმაცია (მობილური, მისამართი)	ხელმოწერა
	ბესო სხვიაძე	591 01 03 78	
	ვახუშტაძე	599 90 44 76	ვ. ხაძ
	კვიციანი	591 01 03 71	ვ. ხაძ
	ხაოგია	591 01 03 87	
	თამარ ცეცხლაძე	577 933 555	თ. ცეცხლაძე
	ირმა კობერიძე	591 01 03 58	ირმა კობერიძე
	მარინა მამუკაძე	591 01 03 83	მ. მამუკაძე